

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 6561/15

לפני: כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופטת ע' ברון

המערער: דב דבורצקי

נגד

המשיבים: 1. עו"ד מרים זפט - נאמנת
2. בנק מזרחי טפחות בע"מ
3. כונס הנכסים הרישמי
4. עו"ד יניב אינסל - המנהל המיוחד

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
בפשי"ר 10-11-38395 מיום 19.8.2015 שניתן על ידי כב'
השופטת ע' וינברג-נוטוביץ

תאריך הישיבה: י"ט בכסלו התשע"ז (19.12.2016)

בשם המערער: בעצמו

בשם המשיבה 1: בעצמה
בשם המשיב 2: עו"ד אלעד נוה
בשם המשיב 3: עו"ד אסף ברקוביץ'
בשם המשיב 4: עו"ד רותם שניידר

פסק-דין

השופט י' דנציגר:

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בפשי"ר 38395-
10-11 מיום 19.8.2015 (מפי כבוד השופטת ע' וינברג-נוטוביץ), אשר דחה את ערעורו
של המערער על הכרעתו של המנהל המיוחד בתביעת חוב אשר הוגשה נגד המערער.

1. ראשית הדברים בתביעה בסדר דין מקוצר על סך 2,465,628 ש"ח שהגיש המשיב 2, בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: הבנק) בשנת 1999, נגד המערער, לבית המשפט המחוזי בתל-אביב (ת"א 1696/99). המערער הגיש בקשת רשות להתגונן, בה טען כי הוא הפקיד בידי הבנק משכון של יהלומים בשווי מיליון דולר (להלן: המשכון), העולה על שווי החוב. כבר עתה יצוין, כי את הבנק ייצגה עו"ד מרים זפט, רעייתו של מי שהיה אז שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, השופט י' זפט. ביום 23.1.2000 התקיים דיון בבקשת הרשות להתגונן, ובהמלצת בית המשפט הגיעו הצדדים להסכמה, על פיה יינתן פסק דין על פי כתב התובענה. עם זאת, הוסכם כי פסק הדין לא יוצא אל הפועל לפני יום 23.7.2000, על מנת לאפשר למערער לפרוע את החוב. עוד הוסכם כי עיכוב ההליכים לא יחול על מכירת היהלומים וכי אם הבנק ירצה למכור את היהלומים הוא יידע את המערער מראש ויאפשר לו להביא קונה טוב יותר. בית המשפט המחוזי (כבוד השופטת ע' סלומון-צ'רניאק) נתן תוקף של פסק דין להסכמת הצדדים (להלן: פסק הדין משנת 2000).

2. משלא שילם המערער את החוב, ביום 30.11.2011 ניתן נגדו, לבקשת הבנק, צו כינוס, וביום 4.7.2012 הוא הוכרז פושט רגל. במסגרת הליך פשיטת הרגל, הגיש הבנק תביעת חוב נגד המערער בסך 20,465,628 ש"ח, המבוססת על פסק הדין משנת 2000. לצורך בדיקת תביעת החוב מונה משיב 4, עו"ד יניב אינסל, כמנהל מיוחד (להלן: המנהל המיוחד). ביום 6.8.2014 אישר המנהל המיוחד את תביעת החוב באופן חלקי, כך שהחוב הועמד על סך של 4,967,795 ש"ח, עקב הפחתת שיעורי הריבית וקיצוץ סכום ששילם המערער על חשבון החוב. עוד קבע המנהל המיוחד, בהמשך לטענות שהמערער העלה לפניו בדבר קנוניה שעמדה לכאורה ביסוד פסק הדין משנת 2000, כי אין מקום "להציץ מעבר לפרגוד" ולבחון את פסק הדין לגופו. זאת, נוכח העובדה שפסק הדין ניתן במעמד המערער ובהסכמתו, כשהמערער היה מיוצג, וכן נוכח העובדה שלא נמצאה כל ראיה לקיומה של קנוניה. באשר לטענת המערער כנגד אופן מימוש המשכון על ידי הבנק; נקבע כי טענה זו אינה יכולה להתברר כעת, שנים רבות לאחר מימוש המשכון, וכן כי המימוש נעשה בהסכמת הצדדים ולאחר שהובאו הצעות הרכש בפני המערער, כעולה מהצהרות הבנק.

3. המערער ערער על הכרעתו של המנהל המיוחד לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, כאשר בפיו שתי טענות עיקריות: ראשית, נטען שהיה על המנהל המיוחד "להציץ מעבר לפרגוד" על פסק הדין משנת 2000. לשיטתו של המערער, השופטת סלומון-

צ'רניאק, שנתנה את פסק הדין, הייתה בניגוד עניינים נוכח העובדה שהבנק יוצג על ידי עו"ד זפט, שעמה התרועעה לכאורה השופטת סלומון-צ'רניאק באירועים חברתיים של בית המשפט המחוזי בתל-אביב, וכן נוכח העובדה שהשופט זפט היה, לכאורה, עשוי להביא לקידומה של השופטת סלומון-צ'רניאק. שנית, נטען שהבנק מימש את המשכון אשר הפקיד המערער בתמורה הפחותה בהרבה משווי היהלומים, וללא הסכמתו, ובכך הסב לו נזק כבד. בד בבד, הגיש המערער בקשה לגילוי מסמכים הקשורים למשכון ולמימושו.

פסק דינו של בית המשפט המחוזי

4. בפסק דינו מיום 19.8.2015 דחה בית המשפט המחוזי את הערעור. באשר לטענתו של המערער כי היה על המנהל המיוחד "להציץ מעבר לפרגוד"; בית המשפט עמד על שני המצבים העיקריים (מתוך רשימה לא סגורה של מצבים) שנקבעו בפסיקה, בהם בעל תפקיד, כגון נאמן, יהיה מוסמך "להציץ מעבר לפרגוד": האחד, מקרים בהם עולה חשש באשר לאי קיומו של בסיס אמיתי לחיובו של החייב, למשל כשפסק הדין ניתן על רקע קנוניה בין החייב ומקורביו כדי להבריח נכסים מהנושים; השני, מקרים בהם טענות ההגנה של החייב לא נדונו לפני בית המשפט ולא הוכרעו על ידו. בית המשפט קבע כי המקרה דנן אינו נמנה על מקרים אלה: ראשית, פסק הדין משנת 2000 ניתן בהסכמת המערער, כאשר היה מיוצג, ולאחר שטענותיו נשמעו. שנית, טענתו של המערער כי הייתה קנוניה בין הבנק לבין השופטת סלומון-צ'רניאק לא הוכחה, ומשעברו 15 שנים מאז ניתן פסק הדין והמערער לא מצא לנכון לערער עליו עד כה, מוטב כי טענה זו לא הייתה נטענת כלל.

באשר לטענת המערער לפיה הבנק מימש את המשכון שלא כדין; בית המשפט קבע כי מהמסמכים שהוצגו בפניו נראה שהמשכון מומש על ידי הבנק לאחר מתן פסק הדין, אשר בו נקבע כי כאשר הבנק ירצה לממש את המשכון, יהיה עליו לידע את המערער מראש ולאפשר לו להציע הצעה "טובה יותר" מזו שנתקבלה. בית המשפט המשיך ובחן תכתובת מכתבים שהוחלפה בין בא-כוחו של המערער לבין בא-כוח הבנק, וממנה עולה כי הבנק אכן עדכן את המערער מראש אודות מימוש המשכון ואיפשר לו להגיש הצעה אחרת. על כן, נקבע כי משלא עלה בידי המערער להמציא הצעה אחרת, ומשלא פנה לבית המשפט בבקשה לעצור את מימוש המשכון, ובשים לב לכך שטענה זו מועלית 15 שנים לאחר מימוש המשכון – אין מקום לקבל את טענת המערער. כך גם נדחתה בקשתו של המערער לגילוי מסמכים, הן נוכח השנים הרבות

שחלפו, הן נוכח ההנחה שהמערער קיבל את המסמכים בזמנו, והן בשל העובדה שלא ניתן להורות על גילוי מסמכים במסגרת ערעור על הכרעה בתביעת חוב.

טענות הצדדים

5. המערער, המייצג את עצמו, טוען ראשית, כי שגה בית המשפט המחוזי משלא קיבל את טענתו באשר לקנוניה שביסוד פסק הדין משנת 2000, נוכח הקשרים בין עו"ד זפט לבין השופטת סלומון-צ'רניאק. לשיטת המערער, קנוניה זו התבטאה, בין היתר, בכך שהדיון אשר התנהל בפני השופטת נוהל בניגוד לסדרי הדין, פרוטוקול הדיון לא שיקף את שהתרחש בדיון עצמו, וכן לא מופיע בו הדיון שהתנהל בביטחונות המערער שהופקדו בידי הבנק. מעבר לכך, חוזר המערער על טענותיו לפיהן לשופטת סלומון-צ'רניאק היה אינטרס אישי במתן פסק דין לטובת הבנק, נוכח העובדה כי באת כוחו של הבנק נשואה לשופט בית המשפט המחוזי דאז, השופט זפט, שיכול היה להשפיע על אפשרות קידומה של השופטת. כך גם נטען כי בין השתיים הייתה היכרות במסגרות חברתיות שונות. בהקשר זה, נטען גם כי התנהלותה של עו"ד זפט בבית המשפט המחוזי בעת כהונת בעלה כשופט הייתה "ידועה ומפורסמת", ואף נזכרה במספר ספרים ובמחזה סאטירי. לאור האמור, טוען המערער כי הוא נאלץ להודות בחוב שהוא חב לבנק בניגוד לרצונו ובניגוד לתצהיר שמסר, ובשל כך היה על המנהל המיוחד "להציג מעבר לפרגוד". במהלך הדיון שהתנהל לפנינו הסביר המערער כי טענותיו בקשר לקנוניה הועלו רק שנים לאחר מתן פסק הדין משנת 2000, מכיוון שרק לאחר שרכש השכלה משפטית התחוויר לו כי נוהלה קנוניה נגדו, וכן רק לאחר שהשופט זפט פרש לגמלאות, התברר לו כי עו"ד זפט היא למעשה אשתו. שנית, נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי הבנק מימש את המשכון שהופקד על ידי המערער כדין ובהתאם להסכמות בין הצדדים. המערער טוען כי שווים של היהלומים אשר הופקדו על ידו כמשכון עמד על כמיליון דולר, ואילו הבנק מכר אותם במחיר של 28,000 דולר בלבד. כך גם נטען כי בניגוד לקביעתו של בית המשפט, היה ניתן לברר את שווי המשכון באמצעות טופסי הפקדות היהלומים, אשר הוצגו לבית המשפט. בנוסף, המערער טוען כי התנהלות זו של שחיקת הערכות שווי היהלומים הייתה התנהלותו השיטתית של הבנק נגד יהלומנים בכירים נוספים אשר נקלעו לקשיים. שלישיית, המערער טוען כי היה מקום להורות על גילוי המסמכים הקשורים למשכון שמומש, שכן באמצעותם היה ניתן לברר טוב יותר את סוגיית מימוש המשכון על ידי הבנק. רביעית, נטען כי בית המשפט שגה כאשר לא התייחס כלל בהכרעתו לפער הבלתי מתקבל, כנטען, בין גובה תביעת החוב שהגיש הבנק לבין גובה תביעת החוב כפי שהכריע לבסוף המנהל המיוחד.

לעמדת המערער, פער זה, הנובע מכך שהבנק טען שהחוב הוא חוב שקלי רגיל, מעיד על התנהלות חסרת תום הלב ושאינה כדין מצד הבנק.

6. עו"ד זפט, המייצגת את עצמה, גורסת כי טענותיו של המערער הן סתמיות ונעדרות כל אסמכתא. לשיטתה, המערער התעלם מן העובדה כי פסק הדין משנת 2000 ניתן כבר לפני 16 שנים, ובהסכמת הצדדים, ולא נתן כל הסבר לכבישת טענותיו במשך זמן כה רב. כך גם נטען כי ערעור זה הוא למעשה ערעור על פסק הדין משנת 2000, וכי המערער ממחזר את הטענות אשר העלה במסגרת ההליך דאז. באשר למימוש המשכון; נטען כי המשכון מומש על ידי הבנק כדין ובהתאם לסמכות המוקנית לו מכוח סעיף 17(3) לחוק המשכון, התשכ"ז-1967. משהגיעו הצדדים להסכמה אשר קיבלה תוקף של פסק דין, מושחק המערער מלטעון נגדה. מעבר לכך, נטען כי טענותיו של המערער נגועות בחוסר תום לב, ונועדו רק לשם סיכול הליכי המימוש של נכסיו במסגרת ההליך פשיטת הרגל.

7. הבנק טוען – באמצעות בא-כוחו, עו"ד אלעד נוה – כי ערעור זה מהווה ניסיון חסר תום לב להתערבות בפסק דין חלוט, אשר ניתן בהמשך להסכמה שאליה הגיעו הצדדים. כך גם חזר הבנק על קביעתו של בית המשפט, לפיה המקרה דנן אינו נמנה על אותם מקרים חריגים בהם רשאי נאמן "להציץ מעבר לפרגוד" ולדחות תביעת חוב המעוגנת בפסק דין, שכן אין זה מקרה בו פסק הדין ניתן בהיעדר הגנה או שלא נפרסה בפני בית המשפט התמונה המלאה, וכן לא הוכח כי פסק הדין ניתן על רקע קנוניה כלשהי. בפרט נטען, כי טענותיו של המערער, המופנות כלפי הקשר הלכאורי בין עו"ד זפט לבין השופטת סלומון-צ'רניאק, נטענות לאחר שנים רבות וללא כל הוכחה. ככל שהיה בהן ממש, סביר להניח שהמערער היה טורח להעלותן במועד. כך גם נטען, כי בעת הדיון היה המערער מיוצג על ידי עורך דין, ועל כן אין מקום לקבל כל טענה לפיה הופעל עליו לחץ כלשהו לקבל את הסכם הפשרה. בנוסף, נטען כי מימוש המשכון על ידי הבנק בוצע בהתאם לתנאים הנקובים בהסכם הפשרה אשר קיבל כאמור תוקף של פסק דין, ולאחר שפרטי הצעות הרכישה של המשכון הובאו לידיעת המערער עובר למימוש המשכון. באשר לבקשת המערער לגילוי מסמכים; נטען כי בקשה זו מועלת בחוסר ניקיון כפיים, מתוך ידיעה שהמסמכים בוערו זה מכבר, שכן עברו 15 שנה מאז מימוש המשכון, וכן כי הפקידים הרלוונטיים בעת ההיא אינם עובדים כיום בבנק.

8. המנהל המיוחד, המייצג את עצמו, טוען כי לא נפל כל פגם בהליך בדיקת תביעת החוב ובהכרעה על החוב. לשיטתו, טענותיו של המערער הן ניסיון לפתוח מחדש הליך משפטי אשר הסתיים לפני שנים רבות, ולא זו אף זו, מדובר בניסיון

לפתוח הסכמות שהושגו בין הצדדים, ובשים לב שהמערער היה מיוצג על ידי עורך דין. מעבר לכך, סומך המנהל המיוחד את ידיו על הכרעותיו של בית המשפט בסוגיית מימוש המשכון כדין, בסוגיית הפעלת סמכותו "להציץ מעבר לפרגוד", ובסוגיית גילוי המסמכים.

9. המשיב 4, כונס הנכסים הרשמי (להלן: הכנ"ר), טוען – באמצעות בא-כוחו, עו"ד אסף ברקוביץ' – כי תקנה 93(א) לתקנות פשיטת הרגל, התשמ"ה-1985 מעניקה לנאמן סמכות שיפוטית לבחון תביעת חוב ולהחליט אם לקבל את כולה או את חלקה, לדחותה או לדרוש ראיות נוספות. כן צוין כי בהתאם להלכה, בית המשפט, בתפקידו כמפקח על הנאמן, לא יחליף את שיקול דעתו ולא ימהר להתערב באיזו מהחלטותיו אלא אם היא נגועה בחוסר סבירות קיצוני או שמא שיקול הדעת הופעל באופן לא תקין. לעמדת הכנ"ר, המקרה שלפנינו אינו עולה לכדי אותם מקרים המצדיקים התערבות זו. מעבר לכך, נטען כי המקרה דנן אינו נכלל בגדר המקרים בהם נדרשת "הצצה מעבר לפרגוד". מצבים בהם נקבע כי אפשר, ולעיתים אף נדרש, "להציץ מעבר לפרגוד" הם אותם מצבים בהם קיים חשש ממשי לקנוניה כלשהי, או חשש שמא החוב האמיתי שונה מהחוב הפסוק, במטרה לאפשר לחייב להבריח נכסים. בענייננו, אין לקבל את טענת המערער לקנוניה נגדו, וזאת נוכח העובדה שנתן את הסכמתו להסכם הפשרה ולפסק הדין שנתן לו תוקף, וכן נוכח העובדה שפסק הדין ניתן לפני למעלה מ-15 שנים.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בכתבי הטענות של הצדדים ושמיעת טיעוניהם בעל-פה בדיון שנערך לפנינו, וכן לאחר שבחנתי בקפידה את פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אציע לחברי לדחות את הערעור מכוח סמכותנו על פי תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. אני סבור כי אין מקום לדחות את הממצאים העובדתיים שקבע בית המשפט המחוזי; כי ממצאים אלה תומכים במסקנה המשפטית אליה הגיע בית המשפט המחוזי; וכי לא נפלה בפסק הדין טעות שבחוק.

11. למעלה מן הצורך, אציין כי לא מצאתי מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר הותיר על כנה את החלטת המנהל המיוחד שלא "להציץ מעבר לפרגוד" פסק הדין משנת 2000. סעיף 13 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ס-1980 (להלן: הפקודה) קובע כי "בית המשפט, בדונו בבקשת הנושה, רשאי לברר מה היתה התמורה לחוב פסוק, ואם היתה לפניו ראיה למרמה, לקנוניה או לעיוות דין, או

שהוכח קיומו של חוב בר-תביעה מלבד החוב הפסוק, רשאי הוא לברר תקפותו של החוב הפסוק. מקום בו החוב מושא התביעה מבוסס על פסק דין שניתן נגד החייב, רשאי הנאמן, הממלא תפקיד שיפוטי במעמד זה, לבדוק את התמורה שניתנה בעדו. אם הובאה בפניו ראייה שפסק הדין הושג בנסיבות שיש בהן משום תרמית, קנוניה או עיוות דין, יהא הנאמן – ובמקרה שלנו המנהל המיוחד – רשאי לדחות את תביעת החוב כולה או מקצתה [שלמה לוין ואשר גרוניס פשיטת רגל 286-287 (מהדורה שלישית, 2010) (להלן: לוין וגרוניס)]. בע"א 1057/91 הרצל נ' מכטיגר, פ"ד מו(4) 353, 358 (1992) (להלן: עניין מכטיגר) קבע בית משפט זה (מפי כבוד הנשיא מ' שמגר) כי:

"אחד מן הטעמים, שבעטיים מוסמך הנאמן בפשיטת רגל [...] להרהר אחר פסק הדין המוגש לו, יסודו בחשש מפני קנוניה בין החייב לבין מקורביו. באמצעות השגה בדרך מלאכותית של פסק דין לטובת המקורבים, יכול החייב להבריא רכושו אל חוף מבטחים, הרחק מידיהם של הנושים [...] חשש מקנוניה כזו אינו קיים, למשל, כאשר מדובר בחוב לשלטונות המס [...] הצדקה להלכה הנ"ל מתעוררת, גם מקום בו הושג פסק הדין בתרמית או כאשר לא היה כל דיון לגוף העניין".

עינינו רואות כי השימוש במילים "אחד מן הטעמים" מצביע על כך שרשימת המקרים אשר בעטיים תינתן לנאמן סמכות "להציץ מעבר לפרגוד" אינה רשימה סגורה. ואולם, מכיוון שיש בסמכות זו של הנאמן משום חריגה מעקרון סופיות הדיון, ראוי שהיא תופעל במשורה ובמקרים חריגים בלבד. תהיה הצדקה להפעלת סמכות זו במקרים בהם פסק הדין ניתן מבלי שנפרסה לפני בית המשפט התמונה המלאה, או מבלי שנערך דיון כלשהו לגופו של עניין, כגון פסק דין שניתן בו תוקף לפשרה שנערכה בין הנושה לבין החייב, וכן פסק דין שניתן בהיעדר כתב הגנה או בהיעדר התייצבות [ראו: ע"א 307/12 בלום נ' כונס הנכסים הרישמי, פסקה 21 (14.8.2012); לוין וגרוניס, עמ' 287].

בעניינו, נראה כי הקנוניה הנטענת על ידי המערער אינה נוגעת לאותם המקרים עליהם עמד בית המשפט בעניין מכטיגר. ברם, מכיוון שכאמור אין מדובר ברשימה סגורה של מקרים, ייתכן כי עקרונית ניתן יהיה להכיר ביחסים מסוימים בין היושב בדין לבין אחד מבעלי הדין או מייצגיו, כמקרה המצדיק "הצצה מעבר לפרגוד" פסק הדין. כך גם לא נעלמה מעיני העובדה שפסק הדין משנת 2000 הוא פסק דין קצר, ללא הנמקה, אשר נותן תוקף להסכמה שהושגה בין הצדדים. ואולם, אין לטעמי בדברים אלה כדי להצדיק התערבות בהחלטת המנהל המיוחד שלא "להציץ מעבר לפרגוד", קל וחומר שאין הצדקה להתערבות לאחר שבית המשפט המחוזי כבר בחן

והכריע בעניין. סעיף 13 לפקודה קובע כאמור כי הסמכות "להציץ מעבר לפרגוד" תופעל רק מקום בו הובאה ראייה לקנוניה הנטענת. במקרה דנן, המערער לא הביא ולו בדל של ראייה ממשית לקנוניה בין השופטת סלומון-צ'רניאק לבין באת-כוח הבנק, עו"ד זפט. טענותיו של המערער הסתמכו על הפניות למקורות בדיוניים (ספר ומחזה) בלבד, ואין בהן כדי לבסס תשתית ראייתית להוכחת קנוניה. לא זו אף זו, טענותיו של המערער נטענות בשיהוי ניכר, בחלוף למעלה מ-16 שנים ממועד מתן פסק הדין. בהקשר זה טען המערער, כי למד אודות הקנוניה הנטענת רק לאחר שרכש השכלה משפטית, ורק לאחר פרישתו של השופט זפט מכס השיפוט. בכל הכבוד, אין בטענות אלה כדי להצדיק את השיהוי הניכר. המערער היה מיוצג על ידי עורך דין לאורך כל ההליך, והמידע שעורר כביכול את חששו היה חשוף לכל וניתן לגילוי בנקל במשך השנים. נוכח זאת, ומשלא הובאה כל ראייה לכך שפסק הדין ניתן תוך עיוות דין, תרמית או קנוניה, איני מוצא כל הצדקה להתערב בהכרעתו של בית המשפט המחוזי.

בשולי הדברים אציין, כי נראה שטענתו של המערער לקשר פסול בין השופטת סלומון-צ'רניאק לבין עו"ד זפט מתאימה – אולי – למסגרת המשפטית של פסלות שופט. משכלל לא הועלתה טענה לפסלות שופט על ידי המערער, אחייס בקצרה בלבד לעניין זה, ולמעלה מן הצורך. תקנה 471ב לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 קובעת כי טענה לפסלות שופט בהליך אזרחי תיטען בהזדמנות הראשונה מהרגע בו נודעה עילת הפסלות [יגאל מרזל דיני פסלות שופט 63-64 (2006) (להלן: מרזל)]. ייתכנו מצבים בהם בקשה לפסלות שופט תוגש רק לאחר שניתן פסק הדין, כתוצאה משיהוי של בעל הדין בהגשת הבקשה, או לחלופין, בשל גילוי מאוחר של עובדות שלא היו ידועות לבעל הדין עובר למתן פסק הדין [מרזל, עמ' 73-74]. הקושי בקבלת בקשה כגון דא נובע מכך שהליך פסלות שופט יסודו במבט צופה פני עתיד, קרי האם השופט יכול להמשיך ולשבת בדין או לא. עם מתן פסק הדין מסתיים ההליך לפני שופט זה, ואין עוד טעם בבחינה מלאכותית של המשך יכולתו של השופט לשבת בדין, שכן אם אכן היה משוא פנים הרי שהוא כבר התגבש בתוך פסק הדין עצמו. כלומר, מטרתה של פסילת שופט בשלב זה אינה להביא להפסקת ישיבתו של השופט בהליך, אלא לביטול של פסק הדין. על כן, הדרך הראויה במצב דברים אלה, היא העלאת הטענה בערעור על פסק הדין עצמו, ולא על דרך של הגשת בקשה לפסילה לאחר מתן פסק הדין [ראו: רע"א 5539/15 לנדה נ' ורקשטל (19.11.2015) פסקאות לד-לה וההפניות שם (להלן: עניין לנדה); מרזל, עמ' 73-75]. בעניין לנדה עסק בית משפט זה בשאלה אם יש מקום לבטל פסק דין בדיעבד נוכח טענה לפסלות שופט, רק בשל מראית פני הצדק וחרף היעדר חשש אובייקטיבי למשוא פנים. במסגרת ההליך שם, עלתה טענה לפסלות שופט במסגרת ערעור על פסק הדין, בעילה אשר לא הייתה ידועה למערער במהלך חיי

התביעה. בית המשפט המחוזי קבע כי על אף שלא התעורר חשש אובייקטיבי למשוא פנים מצד השופטת אשר ישבה בדין, מדובר במקרה חריג בו יש לפסול את פסק הדין מטעמים של מראית פני הצדק וקיומו של חשש סביר סובייקטיבי למשוא פנים. בית משפט זה (מפי הנשיאה מ' נאור, המשנה לנשיאה א' רובינשטיין והשופט נ' הנדל) הפך את החלטתו של בית המשפט המחוזי, וקבע כי "הפגיעה במראית פני הצדק במקרה דנא, ככל שהיא מועלית כרכיב סובייקטיבי של תחושת אי נוחות, אינה מגיעה לרמה המצדיקה ביטול פסק הדין" (עניין לנדא, פסקה מ'). נראה כי גם במקרה שלפנינו לא היה מקום לבטל את פסק הדין משנת 2000, שכן חששו של המערער הוא כאמור חשש סובייקטיבי גרידא, אשר אינו מבוסס על תשתית ראייתית ממשית אלא על תחושות והשערות בלבד. נוכח זאת, גם אם הייתה עולה במקרה דנן טענה לפסלות שופט, לטעמי היה מקום לקבוע כי לא קמה עילה לפסלות [ראו: מרזל, עמ' 114-116 וגם עמ' 260-262].

12. נוכח האמור בפסקה 10 לחוות דעתי, אציע לחבריי לדחות את הערעור. בהתחשב בכך שמדובר במערער שאינו מיוצג, מושתות עליו הוצאות המשיבים 1 ו-2 בלבד, על הצד הנמוך, זאת לפנים משורת הדין, כדלקמן: לעו"ד זפט – 10,000 ש"ח; לבנק – 10,000 ש"ח.

ש ו פ ט

השופטת ע' ברון:

אני מסכימה.

ש ו פ ט

השופט י' עמית:

המערער היה מיוצג ונתן הסכמתו להסכם הפשרה שקיבל תוקף של פסק דין.

כ-15 שנים לאחר מכן נזכר המערער להרהר אחר פסק הדין החלוט. זאת, לאחר שרכש לדבריו השכלה משפטית ושוטט באינטרנט וגילה את העובדה

"המפתיעה" כי עו"ד זפט היא רעייתו של השופט בדימוס זפט. מכאן קצרה הדרך לטענות קנוניה, ספקולציות והשמצות למיניהן.

זה הבסיס לערעורו של המערער. משמצא חברי, השופט דנציגר, להקדיש תשעה עמודים כדי לדחות ערעור הבל זה, אין לי מה להוסיף ואני מצרף קולי לדחיית הערעור (למשאבי השיפוט ותופעת הבלתי מיוצגים ראו החלטתי ברע"א 2097/16 מדינת ישראל נ' עובד רופל, פסקה 15 (1.1.2017)).

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' דנציגר.

ניתן היום, ב' בשבט התשע"ז (29.1.2017).

ש ו פ ט ח

ש ו פ ט

ש ו פ ט